

Kjeveortopedene jubilerer

Høsten 1953 ble Norsk kjeveortopedisk forening (NKF) dannet, ett år etter at selve spesialiteten var etablert. Det vil si at den kanskje mest ressurssterke av de odontologiske spesialistforeningene i Norge feirer 50 år i år. Hovedmarkeringen vil finne sted i Loen i begynnelsen av september, der det blir arrangert nordisk kongress, slik det pleier hvert annet år. Det er ikke tilfeldig at begivenheten er lagt til Norge denne gang. Samtidig lanseres jubileumsboken. Og ellers vil det vel synes både her og der i løpet av året at NKF, med sine 190 yrkesaktive og totalt 250 medlemmer, fyller år.

Annlaug Stensland i Stavanger er foreningens leder i jubileumsåret. Hun er stolt av sitt verv i en forening som hun karakteriserer som krevende, men som også gir mye tilbake.

– Dette er en veldig aktiv forening og det forventes at en skal jobbe. Samtidig er det aldri nei å få hos noen av foreningens medlemmer når en ber om råd og veiledning eller hjelp til foreningsarbeid. Jeg mener at NKFs styrke ligger i engasjerte og faglig interesserte medlemmer og liten kollegial konkurranse, siden alle har hatt nok å gjøre. Det at vi kom tidlig i gang med organisert videreutdanning, kvalitetsarbeid og likeledes etterutdanning av spesialistene har også vært sterkt medvirkende til foreningens positive utvikling. Etterutdanningen har aldri vært obligatorisk, men akkurat det er noe som stadig vekk diskuteres, forteller hun, og fortsetter:

– Selv synes jeg ikke det er en god idé å gjøre etterutdanningen obligatorisk. Det ville være å reise en pekefinger, og det har vi ikke lyst til. I denne foreningen er folk veldig flinke til å gå på kurs. Det gir oss igjen god økonomi, og mulighet til å velge på øverste hylle blant kursgivere. Vi inviterer ofte internasjonale stjerner hit til lands. Det at så mange av våre medlemmer er aktive gjør også at vi får et godt miljø i foreningen. De fleste av samlingene finner sted i Oslo, men vi flytter også rundt, og

FOTO: GUIDRUM SANDNES

Annlaug Stensland er leder for Norsk kjeveortopedisk forening som i år feirer 50-årsjubileum.

har vært over det hele, fra Svalbard til Kristiansand, forteller Stensland.

– Dere har oppnådd mye når det gjelder trygdefinansiering av tjenestene deres, hvordan forklarer du det?

– Ja, trygdefinansieringen er blitt, og blir, stadig bedre. Dette skyldes først og fremst mange sterke krefter i foreningen, og flinke folk som har stått på. Det at vi behandler barn, som ellers i tannhelsetjenesten er fritt klientell, er også medvirkende årsak. Grunnen til at «trygden» har vært positive til oss, er at alle involverte parter har vært svært fornøyde med et vel fungerende system. Flere undersøkelser

har dessuten vist at kvaliteten på behandlingstilbudet i Norge er høy. Vi er imidlertid alltid på vakt og redde for å miste de ordningene vi har oppnådd. Det er blant annet viktig å hele tiden utdanne nok spesialister. Selv om det er blitt utdannet litt for få i det siste, har vi fortsatt best dekning på landsbasis blant spesialitetene. Det at vi har klart å spre oss så godt er et av argumentene vi har brukt når det har vært snakk om etableringskontroll og rammetilskudd. Vi har også jobbet lenge for at det skal utbetales lønn under videreutdanning, og nå ser det ut til at det blir slik for alle kandidater til spesialiteter som

har trygdefinansiering fra og med 2004. Dette har nok vært medvirkende til at det var hele 31 søkere fra hele landet til videreutdanningen i kjeveortopedi i Oslo fra høsten av. Etter at vi gikk over til treårig utdanning i 1992 var det litt problematisk å få nok av de rette søkerne. De fleste søkerne kom fra områdene rundt utdanningsstedene, og helst med noen som kunne forsørge dem under et treårig fulltidsstudium uten lønn.

– Men NKF gikk ikke inn for desentralisert spesialistutdanning av kjeveortopeder. Hva er grunnen til det?

– Nei, vi gikk imot og trodde også at fakultetene var enige med oss. Vi har en velorganisert videreutdanning og grunnen til vår motstand er at vi er redde for at kvaliteten på utdanningen skal bli dårligere. I et desentralisert opplegg får studentene lite kontakt med foreleserne og medstudentene, og mye blir avhengig av den lokale veilederen. Vi har mer tro på større læringsmiljøer. Spesialistutredningen pekte også på at kjeveortopedi er den spesialiteten som egner seg minst for desentralisert utdanning. En annen ting er at

disse kandidatene sannsynligvis blir lønnet av fylkeskommunen, noe som vi kanskje tror vil true den velorganiserte private praksisstrukturen vi har i dag. Men det kan godt hende at vår skepsis er ubegrunnet og at vi etter hvert endrer syn. Det vi ønsker nå, er at opplegget prøves ordentlig ut mellom Oslo og Tromsø før det etableres noe tilsvarende andre steder, sier Stensland.

– Og hva preger ellers kjeveortopedenes hverdag i jubileumsåret?

– Ved siden av at vi arbeider jevnt og trutt med rekruttering av spesialistkandidater, etterutdanningen, trygdespørsmålene og kvalitetsutvikling ser vi at vi er i ferd med å gjennomgå et generasjonsskifte der vi mer og mer etablerer oss i større fellesskap med hjelpekrefter i form av tannpleiere og tannhelsesekretærer, forteller Annlaug Stensland. Selv er hun én av to kjeveortopeder som sammen med fire øvrige ansatte driver foreningsmannen Per Ryghs tidligere praksis i Stavanger sentrum.

Ellen Beate Dyvi